

Dosarul nr.3ra-1224/22
2-21077330-01-3ra-30112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: O. Melniciuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

DECIZIE

20 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Diazchim”,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Diazchim” împotriva Autorității
Naționale de Integritate, terț Marcel Răducan și Consiliul Concurenței cu privire la
anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului
administrativ,

împotriva deciziei din 26 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care s-
au admis cererile de apel declarate de Autoritatea Națională de Integritate și Consiliul
Concurenței, s-a casat hotărârea din 24 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău,
sediul Râșcani, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de
Societatea cu Răspundere Limitată „Diazchim”,

c o n s t a t ă :

La data de 25 mai 2021 Societatea cu Răspundere Limitată „Diazchim” (în
continuare SRL „Diazchim”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actelor administrative
individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ (f.d. 4-11, vol. I).

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat că la 25 martie
2021 a fost înaintată o plângere în adresa Autorității Naționale de Integritate cu
privire la încălcarea de către președintele Consiliului Concurenței, Marcel Răducan a
regimului juridic al conflictelor de interese, semnând dispoziția Consiliului
Concurenței nr. 22 din 16 iulie 2020, prin care era dispusă inițierea investigației
referitor la semnele încălcării prevederilor art. 5 din Legea concurenței nr. 183 din 11
iulie 2012 la comercializarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pe
teritoriul Republicii Moldova, ordinele cu privire la efectuarea inspecției și a
delegațiilor de inspecție. Or, președintele Consiliului Concurenței, prin intermediul

soției sale Aurica Răducan, a mamei sale - Atena Răducan și a feciorului Gicu Răducan deține în proprietate SRL „Moldproinvest”, care are printre genurile de activitate licențiate inclusiv: importul și (sau) depozitarea, comercializarea produselor de uz fitosanitar și (sau) a fertilizanților.

Reclamanta SRL „Diazchim” a notat că contrar relatărilor din plângerea înaintată, confirmată prin probe scrise, inspectorul de integritate, Rodion Rusnac, în cadrul efectuării verificării prealabile a plângerii a ajuns la concluzia de a refuza inițierea controlului. Astfel, la 30 aprilie 2021, SRL „Diazchim” a recepționat răspunsul Autorității Naționale de Integritate nr. 04-22/2050 din 26 aprilie 2021, prin care a fost informată că în raport cu plângerea depusă, nu au fost identificate elemente suspecte de integritate în privința lui Marcel Răducan, care ar contura o bănuială rezonabilă la etapa verificării prealabile.

Reclamanta a invocat că ulterior a depus cerere prin care a solicitat eliberarea unei copii a procesului - verbal de refuz al inițierii controlului nr. 260/22 din 23 aprilie 2021. Respectiv, la 17 mai 2021 SRL „Diazchim” a recepționat o copie a procesului - verbal nominalizat. Iar, la 17 mai 2021 a depus în adresa Autorității Naționale de Integritate o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea răspunsului nr. 04-22/2050 din 26 aprilie 2021; anularea procesului - verbal de refuz al inițierii controlului nr. 260/22 din 23 aprilie 2021 și emiterea unui proces - verbal de inițiere a controlului pe faptele expuse în plângerea înaintată de SRL „Diazchim” la 25 martie 2021.

Reclamanta a specificat că contrar aprecierii expuse de către inspectorul de integritate, la caz sunt întrunite toate condițiile încălcării de către Marcel Răducan, în calitate de președinte al Consiliului Concurenței a regimului juridic al conflictului de interese. Or, Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, nu condiționează ca actul administrativ să fie emis unilateral de către persoana care se află în conflict de interese, ci este suficient ca persoana să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial.

Raportat la caz, reclamanta a subliniat că Marcel Răducan deținând prin intermediul soției, a mamei și a fiului său SRL „Moldproinvest”, care practică importul și comercializarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, a participat și a semnat în calitate sa de președinte al Consiliului Concurenței actele de inițiere și efectuare a investigației la comercializarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pe teritoriul Republicii Moldova.

Reclamanta SRL „Diazchim” a invocat netemeinicia argumentului inspectorului de integritate, precum că prin prisma art. 40 alin. (1) lit. j) și k) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, președintele Consiliului Concurenței semnează ordinele, delegațiile, acțiunile în judecată, corespondența dar și actele administrative, avizele, rapoartele Consiliului Concurenței, or acest argument se contrazic prin prevederile exprese ale legii, și anume art. 40 alin. (2) și art. 38 alin. (3) ale Legii concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012.

Cu privire la argumentul inspectorului de integritate referitor la faptul că specificul/profilul economic al SRL „Moldproinvest” este unul complex și vast, iar importul și (sau) depozitarea, comercializarea produselor de uz fitosanitar și (sau) a fertilizanților fiind doar una din numeroasele activități economice desfășurate de

către aceasta, reclamanta l-a calificat ca fiind absolut neîntemeiat, eronat și care se datorează unei aprecieri personale și exclusiv subiective a inspectorului de integritate. Or, Legea 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale nu condiționează comiterea încălcării regimului juridic al conflictului de interese de existența unui sau a mai multor genuri de activitate și cu atât mai mult nu impune condiția referitoare la venituri.

Referitor la invocarea de către inspectorul de integritate al Legii pentru aprobarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017 — 2020 nr. 169 din 20 iulie 2017, reclamanta SRL „Diazchim” a invocat că nu a considerat și nu consideră că, Consiliul Concurenței nu ar fi în drept să inițieze și să efectueze investigații în oricare domeniu de activitate a economiei. Totuși, indiferent de domeniul de activitate a economiei în care se inițiază sau se dorește a efectua o investigație de către Consiliul Concurenței sau de către oricare altă instituție de control, la inițierea și efectuarea controlului respectiv urmează a se respecta prevederile legislației în domeniu.

De asemenea, reclamanta a menționat că la caz, pentru orice observator neutru sunt suficiente circumstanțele de fapt enumerate pentru a fi constatată existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic de declarare a intereselor personale și să se inițieze efectuarea unui control, în urma căruia să stabilească dacă Marcel Răducan a încălcat sau nu regimul juridic de declarare a averii și a intereselor personale.

Reclamanta SRL „Diazchim” a precizat că raportând limitele exercitării dreptului discreționar la circumstanțele speței, autoritatea publică nu a luat în considerare toate faptele relevante și și-a exercitat dreptul său discreționar contrar scopului acordat de lege. Astfel, Autoritatea Națională de Integritate, deși conform legii, este obligată să asigure integritatea în exercitarea funcției publice sau funcției de demnitate publică, prin realizarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor și informațiile existente obiectiv, impuneau necesitatea inițierii unui control efectiv, Autoritatea Națională de Integritate a ales să se limiteze la o verificare prealabilă și a refuzat efectuarea unui control, prin ce a depășit limitele dreptului său discreționar.

La data de 24 iunie 2021 SRL „Diazchim” a prezentat argumente suplimentare la cererea de chemare în judecată depusă inițial, solicitând în final admiterea cererii de chemare în judecată, anularea răspunsului Autorității Naționale de Integritate nr. 04-22/2050 din 26 aprilie 2021; anularea procesului - verbal de refuz al inițierii controlului nr. 260/22 din 23 aprilie 2021 emis de către inspectorul de integritate Rodion Rusnac; obligarea emiterea unui proces - verbal de inițiere a controlului pe faptele expuse în plângerea înaintată de SRL „DIAZCHIM” la 25 martie 2021 cu privire la încălcarea regimului conflictului de interese admis de către președintele Consiliului Concurenței, Marcel Răducan prin participarea la adoptarea și semnarea dispoziției Plenului Consiliului Concurenței nr. 22 din 16 iulie 2020, a ordinelor Consiliului Concurenței seria CC nr. 00035 din 16 iulie 2020, seria CC nr. 000027 din 28 septembrie 2020 și a delegațiilor seria CC nr. 000135 din 16 iulie 2020 și seria CC nr. 0000127 din 28 septembrie 2020 (f.d.87-95 vol. I).

Suplimentar celor invocate în motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat că, Autoritatea Națională de Integritate a notat că pentru a stabili

bănuiala rezonabilă a încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, conform art. 2 din Legea 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale este necesară constatarea întrunirii cumulative în faptele subiectului vizat a cel puțin două elemente. Astfel, primul element se referă la existența unui interes personal al subiectului declarării, iar al doilea element se referă la faptul, că interesul personal avut, să ducă la influențarea sau eventuala influențare a exercitării imparțiale și obiective a atribuțiilor și responsabilităților pe care le are subiectul declarării în conformitate cu legea. Astfel, pentru a admite efectuarea unui control al averii, era necesară constatarea bănuielii rezonabile privind existența unui interes personal al subiectului declarării.

Contrar concluziei autorității publice citate supra, reclamanta a notat că, în speță interesul material al subiectului declarării rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoanele apropiate și cu persoanele juridice, din motiv că Marcel Răducan, prin intermediul soției sale, a mamei sale și a feciorului deține în proprietate SRL „Moldproinvest”. Respectiv, inspectorul de integritate avea sarcina să constate, dacă pretinsul interes personal a influențat sau putea influența activitatea subiectului declarării în ceea ce privește exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Reclamanta a subliniat că, în contextul în care, Marcel Răducan recunoaște că „Moldproinvest” îi aparține, iar Consiliul Concurenței menționează că „Moldproinvest” este un importator de fertilizanți, importând în Republica Moldova silitră amoniacală, produs care se înscrie în grupul fertilizanților, la caz se constată existența unui conflict de interese din partea lui Marcel Răducan la participarea, emiterea și semnarea în calitate sa de președinte al Consiliului Concurenței a actelor menționate.

Cu referire la argumentul Autorității Naționale de Integritate precum că SRL „Moldproinvest” desfășoară un spectru larg de activități, nu reprezintă decât o recunoaștere directă atât a Consiliului Concurenței, cât și a Autorității Naționale de Integritate, privitor la existența certă a unei încălcări a regimului juridic al conflictului de interese. Or, Legea nr.133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale nu condiționează încălcarea regimului juridic al conflictului de interese de existența unui sau a mai multor genuri de activitate și cu atât mai mult nu impune condiția referitoare la venituri.

Reclamanta a calificat ca fiind neîntemeiat argumentul Autorității Naționale de Integritate precum că controlul efectiv era pus în sarcina anumitor angajați din cadrul Consiliului Concurenței, iar președintele acestei autorități nu a efectuat investigațiile. Contribuția președintelui Consiliului Concurenței s-ar fi rezumat la semnarea dispoziției și a celorlalte acte de investigație, or art. 40 a Legii concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 indică asupra atribuțiilor președintelui Consiliului Concurenței.

Mai mult, în cazul în care inspectorul de integritate avea să inițieze controlul pe faptele expuse în plângerea depusă de către „SRL „Diazchim” și avea să studieze în mod obiectiv și multiaspectual toate înscrisurile care au fost emise la caz, acesta avea să constate că Marcel Răducan a participat în cadrul ședinței Plenului Consiliului Concurenței din 20 iunie 2019, la care a fost pusă în discuție Nota Direcției Abuz de Poziție Dominantă nr. APD07/187 din 07 iunie 2019 referitor la inițierea investigației utile pentru cunoașterea pieței produselor chimice; a semnat dispoziția Plenului

Consiliului Concurenței privind investigația utilă de cunoaștere a pieței produselor chimice nr. 22 din 20 iunie 2019; a primit Raportul preliminar cu privire la investigația utilă privind cunoașterea pieței produselor chimice, în urma căruia a dat indicații conducătorului Direcției Anticartel; a primit și examinat Raportul Direcției Anticartel din 15 iulie 2020, dând indicații scrise; a participat în cadrul ședinței Plenului Consiliului Concurenței din 16 iulie 2020 la care a fost pusă în discuție Nota examinatorului nr. DA-07/173 din 15 iulie 2020 referitor la unele aspecte de funcționare a pieței comercializării produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pe teritoriul Republicii Moldova; a semnat dispoziția Plenului Consiliului Concurenței privind inițierea investigației la comercializarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pe teritoriul Republicii Moldova; a semnat delegațiile și ordinele de efectuare a inspecțiilor; a semnat solicitarea nr. DA-06/185 - 1452 din 21 iulie 2020 prin care s-a solicitat de la SRL „Diazchim” informații, a semnat scrisoarea de însoțire nr. DA-06/268-2081 din 11 noiembrie 2020 la care a fost atașat și remis Raportul de investigație; a semnat Scrisoarea nr. DA-06/280 din 30 noiembrie 2020 adresată șefului Departamentului înregistrare și Licențiere a Unităților de Drept al Agenției Servicii Publice; a participat la ședința extraordinară a Plenului Consiliului Concurenței din 03 martie 2021 la care a fost examinată Nota de extindere a investigației inițiate; a semnat răspunsul nr. DA-06/35-353 din 16 martie 2021 respingând cererea de amânare a audierilor formulată de către SRL „Diazchim”; a semnat răspunsul nr. DA-06/38-363 din 17 martie 2021 respingând repetat cererea de amânare, a participat la ședința de audieri al Plenului Consiliului Concurenței din 18 martie 2021 pe cazul SRL „Diazchim”, a semnat Răspunsul nr. DA-06/41-375 din 18 martie 2021 respingând a treia oară cererea de amânare a audierilor; a semnat răspunsul nr. DJ-04/104-431 din 25 martie 2021 prin care s-a expus asupra cererii de suspendare a procedurii administrative și a semnat răspunsul nr. DJ-04/105-432 din 22 martie 2021, prin care s-a expus asupra cererii repetate de suspendare a procedurii administrative.

Reclamanta SRL „Diazchim” a invocat că acțiunile și actele enumerate demonstrează absolut clar că Marcel Răducan în calitatea sa de președinte al Consiliului Concurenței a fost implicat la toate etapele investigației desfășurate, a dat indicații și a semnat acte care s-au referit nemijlocit la mersul investigației, iar asta demonstrează că argumentul potrivit căruia atribuțiile lui Marcel Răducan s-ar fi rezumat la semnarea dispoziției și a celorlalte acte de investigație nu corespunde adevărului.

Referitor la argumentul Autorității Naționale de Integritate precum că președintele Consiliului Concurenței nu putea cunoaște apriori rezultatul investigației reclamanta a indicat că prin prisma art. 14 alin. (3) a Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, lui Marcel Răducan, până la soluționarea conflictului de interese real, îi era interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauză cu excepția abținerii. La caz, Marcel Răducan s-a adresat către Autoritatea Națională de Integritate doar după ce SRL „Diazchim” a formulat plângere către alte autorități ale statului. Mai mult, urmare a examinării demersului prin care Marcel Răducan solicită opinia cu privire la existența / inexistența unui conflict de interese, inspectorul superior de integritate cu atribuții de control și organizare a activității Inspectoratului de Integritate a ajuns la concluzia că informația prezentată este

insuficientă pentru a oferi un răspuns complet, respectiv concluzia formulată de către inspectorul de integritate - Rodion Rusnac este una prematură și neîntemeiată, bazată pe o analiză superficială a materialelor anexate la plîngere.

Totodată, reclamanta a notat că deși prin referința depusă Autoritatea Națională de Integritate notează că după verificarea prealabilă nu a fost constatată existența bănuielii rezonabile a încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, prin răspunsul nr. 04-14/R310/21 din 29 aprilie 2021 oferit lui Marcel Răducanu, Autoritatea Națională de Integritate notează că prezența interesului personal nu poate fi analizată în abstract.

Cu referire la argumentul precum că autoritatea publică nu poate decide în mod arbitrar, de sine stătător, dacă inițiază sau nu un control, ci se bazează pe temeiurile de drept și de fapt justificate, reclamanta a indicat că autoritatea publică nu a luat în considerare toate faptele relevante ci și-a exercitat dreptul său discreționar contrar scopului acordat de lege.

Prin încheierea din 25 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost atras în proces, în calitate de terț, Marcel Răducan (f.d. 2 vol. I).

La data de 21 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice, Autoritatea Națională de Integritate a depus o cerere prin care a solicitat declararea inadmisibilității acțiunii depuse de SRL „Diazchim” (f.d. 206-209 vol. I).

Prin încheierea din 20 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a declarat admisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de SRL „Diazchim” (f.d. 38-44 vol. II).

Prin încheierea din 20 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost atras în proces, în calitate de terț, Consiliul Concurenței (f.d. 45 vol. II).

Prin hotărârea din 24 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a admis cererea de chemare în judecată în contenciosul administrativ depusă de SRL „Diazchim” împotriva Autorității Naționale de Integritate, terți Marcel Răducan și Consiliul Concurenței privind anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea la emiterea actului administrativ individual favorabil.

S-a declarat neîntemeiat refuzul Autorității Naționale de Integritate, expus în răspunsul nr. 04-22/2050 din 26 aprilie 2021.

S-a anulat procesul verbal de refuz la inițierea controlului nr. 260/22 din 23 aprilie 2021, emis de inspectorul de integritate Rodion Rusnac, ca neîntemeiat.

S-a obligat Autoritatea Națională de Integritate să emită un proces-verbal de inițiere a controlului pe faptele expuse în plîngerea înaintată de SRL „Diazchim” la 25 martie 2021 cu privire la încălcarea regimului conflictului de interese admis de președintele Consiliului Concurenței, Marcel Răducan, prin participarea la adoptarea și semnarea dispoziției Plenului Consiliului Concurenței nr. 22 din 16 iulie 2020, a ordinelor Consiliului Concurenței seria CC nr. 000035 din 16 iulie 2020; seria CC nr. 000027 din 28 septembrie 2020 și a delegațiilor seria CC nr. 000135 din 16 iulie 2020 și seria CC nr. 000127 din 28 septembrie 2020 (f.d. 56, 71-96 vol. II).

La data de 27 septembrie 2021 Autoritatea Națională de Integritate a contestat cu apel hotărârea din 24 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani (f.d.58-59 vol. II).

La data de 25 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul Concurenței a contestat cu apel hotărârea din 24 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani (f.d.61-68 vol. II).

Hotărârea motivată din 24 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată, prin intermediul poștei electronice Autorității Naționale de Integritate și Consiliului Concurenței la data de 29 noiembrie 2021, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f.d.97, vol. II).

La data de 28 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Autoritatea Națională de Integritate a depus motivarea apelului (f.d.110-120, vol. II).

Tot, la data de 28 decembrie 2021, Consiliul Concurenței prin intermediul oficiului poștal a depus motivarea apelului (f.d.122-156, vol. II).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind în termen apelurile depuse de Autoritatea Națională de Integritate și Consiliul Concurenței.

Prin decizia din 26 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-au admis cererile de apel depuse de Autoritatea Națională de Integritate și de Consiliul Concurenței. S-a casat hotărârea din 24 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de SRL „Diazchim” împotriva Autorității Naționale de Integritate, terți Marcel Răducan și Consiliul Concurenței privind anularea răspunsului Autorității Naționale de Integritate nr. 04-22/2050 din 26 aprilie 2021, anularea procesului-verbal de refuz al inițierii controlului nr. 260/22 din 23 aprilie 2021 și obligarea emiterii unui proces-verbal de inițiere a controlului pe faptele expuse în plângerea din 25 martie 2021 s-a respins (f.d. 212-220 vol. II).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut în baza notei examinatorului nr. DA07/173 din 15 iulie 2020, referitor la unele aspecte de funcționare a pieței comercializării produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pe teritoriul Republicii Moldova, prin dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 22 din 16 iulie 2020, s-a dispus inițierea investigației referitor la semnele încălcării prevederilor art. 5 din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, la comercializarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pe teritoriul Republicii Moldova.

Instanța de apel a notat că prin ordinul Consiliului Concurenței seria CC nr. 000036 din 16 iulie 2020 s-a dispus efectuarea inspecției la sediul SRL „Diazchim” precum și în orice alte încăperi, terenuri și/sau mijloace de transport aflate în posesia sau proprietatea acesteia, fiind stabilit că, inspecția va începe la 16 iulie 2020 și nu va depăși 10 zile lucrătoare. Respectiv, la 16 iulie 2020, Consiliul Concurenței a emis delegația de inspecție seria CC nr. 000135 pentru efectuarea inspecției, iar prin ordinul Consiliului Concurenței seria CC nr. 000027 din 28 septembrie 2020 s-a dispus efectuarea inspecției la sediul SRL „Diazchim”, precum și în orice alte încăperi, terenuri și/sau mijloace de transport aflate în posesia sau proprietatea acesteia, fiind stabilit că, inspecția va începe la 28 septembrie 2020 și nu va depăși 10 zile lucrătoare.

Curtea de Apel Chișinău a precizat că la 28 septembrie 2020, Consiliul Concurenței a emis delegația de inspecție seria CC nr. 000127 pentru efectuarea inspecției la sediul SRL „Diazchim”.

Instanța de apel relevat că potrivit datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice, asociați și beneficiari efectivi la SRL „Moldproinvest” sunt membrii familiei lui Marcel Răducanu: Răducanu Aurica (51,7507%), Răducanu Gicu

(14,3083%), Răducanu Atena (11,3641%) și Hîncu Mihail (22,577%), iar printre obiectivele principale de activitate se enumeră: importul și (sau) depozitarea, comercializarea produselor de uz fitosanitar și (sau) fertilizanților. Iar, prin răspunsul Agenției Servicii Publice nr. 05/01R410 din 17 martie 2021, se confirmă că SRL „Moldproinvest” este titularul licenței seria AMMII nr. 051333 din 11 aprilie 2016, pentru importul și depozitarea, comercializarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților, valabilă până la 10 aprilie 2021.

Instanța de apel a indicat că la judecarea cauzei în fond, s-a invocat că acțiunea depusă de SRL „Diazchim” ar fi inadmisibilă pe motivul că, reclamanta nu poate revendica încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă, însă, prin acțiunea depusă, SRL „Diazchim” a revendicat încălcarea unui drept prin activitatea administrativă a Autorității Naționale de Integritate. Astfel, la caz, interesul legitim al SRL „Diazchim” constă în inițierea și realizarea unui control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese în privința persoanei indicate în sesizare.

Instanța de apel a contestat că prin plângerea depusă la Autoritatea Națională de Integritate, SRL „Diazchim” a solicitat investigarea acțiunilor lui Marcel Răducan, președintele Consiliului Concurenței, manifestat la inițierea investigației inițiate de Consiliul Concurenței referitor la semnele încălcării prevederilor art. 5 din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, la comercializarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pe teritoriul Republicii Moldova. Însă, inspectorul de integritate a refuzat inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictului de interese în privința lui Marcel Răducan, statuând că lipsesc indici ce ar confirma bănuiala rezonabilă privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către acesta.

Curtea de Apel Chișinău a menționat că după depunerea sesizării cu privire la pretinsa încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate inițiază procedura de control, urmând să verifice dacă sesizarea depusă întrunește condițiile de fond și de formă stabilite de Codul administrativ, precum și verifică existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese și se finalizează cu emiterea unui proces-verbal de inițiere sau a unui proces-verbal de refuz în inițierea controlului. Respectiv, la caz, s-a constatat că după depunerea sesizării de către SRL „Diazchim”, inspectorul de integritate a constatat că în baza celor indicate în sesizare, cât și a informațiilor acumulate pe perioada efectuării verificării prealabile, nu s-a constatat existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către subiectul declarării.

Sub acest aspect, instanța de apel a subliniat că pentru a stabili bănuiala rezonabilă a încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, este necesară constatarea întrunirii cumulative în faptele subiectului vizat, a cel puțin 2 elemente, și anume, existența unui interes personal al subiectului declarării și interesul personal să ducă la influențarea sau eventuala influențare a exercitării imparțiale și obiective a atribuțiilor și responsabilităților pe care le are subiectul declarării.

În context, instanța de apel a reținut că efectuând verificarea prealabilă a sesizării depuse de SRL „Diazchim”, inspectorul de integritate a constatat cert, că interesul personal al subiectului declarării nu se confirmă prin simplul fapt al existenței unei aparente legături dintre președintele Consiliului Concurenței cu

persoanele apropiate care administrează SRL „Moldproinvest”, prin efectuarea unor investigații la alte companii, s-ar urmări crearea condițiilor ca SRL „Moldproinvest” să dețină monopolul pe piața de import și comercializare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților. Or, societatea respectivă are un spectru larg de activități pe care le desfășoară în domeniul economic și nu se rezumă doar la un segment al pieței care ar fi similar cu segmentul de piață al SRL „Diazchim” sau a altor societăți comerciale care activează în același domeniu economic.

Instanța de apel a considerat neîntemeiată concluzia primei instanțe precum că, faptele și circumstanțele constatate de inspectorul de integritate în procesul-verbal contestat, ar depăși limitele verificării prealabile, deoarece în cadrul procedurii de verificare prealabilă, inspectorul de integritate urma să studieze circumstanțele cauzei pentru a determina dacă, situația descrisă în sesizare atestă o bănuială rezonabilă de încălcare a acestui regim sau nu, iar, în condițiile speței, nu este exclus un potențial conflict de interese al subiectului declarării la inițierea investigațiilor.

În acest sens, instanța de apel a precizat, că prin prisma art. 12 alin. (1) lit. a)-c) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiectul declarării se poate afla în conflicte de interese ce pot fi împărțite în următoarele categorii: conflict de interese potențial, conflict de interese real și conflict de interese consumat. Astfel, conflictul de interese potențial pe care l-a reținut prima instanță în raport cu Marcel Răducan nu trebuie declarat și nici soluționat, sau, acest conflict potențial constituie o situație care, ipotetic, poate duce la apariția unui conflict de interese real.

Instanța de apel a indicat că nu poate fi reținut drept temei de anulare a actelor contestate de SRL „Diazchim” nici solicitarea lui Marcel Răducan privind expunerea opiniei referitoare la eventualul conflict de interese depusă la Autoritatea Națională de Integritate, or, această solicitare a fost formulată după depunerea plângerii în adresa Președintelui Republicii Moldova.

La data de 10 noiembrie 2022, SRL „Diazchim”, reprezentat de avocatul Anatolie Dmitric a depus recurs nemotivat, iar la data de 23 noiembrie 2022 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 26 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii, prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Diazchim” (f.d. 234-240 vol. II, 1-8 vol. III).

În motivarea recursului, suplimentar celor indicate în cererea de chemare în judecată, SRL „Diazchim” a menționat că, verificarea sesizărilor depuse în adresa Autorității Naționale de Integritate se efectuează în două etape și anume: etapa verificării prealabile care se desfășoară pe parcursul termenului de 30 de zile de la data repartizării sesizării, în cadrul căreia inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, etapă care se finalizează cu emiterea unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului și etapa efectuării controlului, care are loc doar în situația în care etapa verificării prealabile s-a finalizat cu emiterea unui proces-verbal de inițiere a controlului, etapă la care inspectorul de integritate efectuează nemijlocit controlul respectării de către subiect a regimului juridic al conflictelor de interese.

Recurenta a menționat că inspectorul de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate a parcurs etapa verificării prealabile a sesizării depuse de către SRL „Diazchim” la 25 martie 2021, însă nu a inițiat cea de a doua etapă a controlului, din motiv că în rezultatul parcurgerii primei etape a controlului a ajuns la concluzia lipsei aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese.

Recurenta a invocat că instanța de apel a dat o apreciere eronată circumstanței speței la acest moment, or la etapa verificării prealabile a sesizării, inspectorul de integritate nu a putut acumula careva informații respectiv, neacumulând informații nici nu putea să constate existența sau lipsa unei bănuieli rezonabile privind existența sau lipsa încălcării regimului juridic a conflictelor de interese. Or, inspectorul de integritate nu a efectuat controlul respectării regimului conflictului de interese, ci s-a limitat la etapa verificării prealabile, etapă care nu acordă împuterniciri și dreptul de a acumula informații.

Sub un alt aspect, în situația în care inspectorul de integritate a acumulat înscrisuri și a supus analizei faptul că decizia de efectuare a unui control/investigație nu ar fi fost un act unilateral și discreționar al președintelui Consiliului Concurenței și că specificul/profilul economic al SRL „Moldproinvest” este unul complex și vast, iar venitul acesteia din vânzări nu poate fi pus exclusiv pe seama comercializării produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, recurenta a remarcat că inspectorul de integritate la caz și-a depășit atribuțiile pe care le avea la faza verificării prealabile și a efectuat acțiuni proprii etapei de control a respectării regimului conflictului de interese. Concluzie reflectată în hotărârea primei instanțe și opinia separată a unui judecător a instanței de apel.

Recurenta SRL „Diazchim” a invocat că instanța de apel nu a luat în considerare că prin înaintarea acțiunii s-a contestat anume legalitatea procesului - verbal de refuz în inițierea controlului în limitele acțiunilor întreprinse de inspectorul de integritate, nefiind solicitată înlocuirea atribuțiilor inspectorului de integritate pentru a constata dacă Marcel Răducan în funcția de președinte al Consiliului Concurenței a încălcat sau nu regimul conflictului de interese. Astfel, argumentele instanței de apel referitoare la faptul dacă la caz Marcel Răducan a încălcat regimul conflictului de interese sau nu, sunt neîntemeiate, or atribuția de a constata existența sau lipsa unui conflict de interese îi revine Autorității Naționale de Integritate.

În altă ordine de idei, recurenta a precizat că instanța de apel a dat o apreciere eronată răspunsului Autorității Naționale de Integritate nr. 04-14/R-310/21 din 29 aprilie 2021, semnat de inspectorul superior de integritate cu atribuții de control și organizare a activității Inspectoratului de Integritate, oferit lui Marcel Răducan, în care se indică că prezența interesului personal nu poate fi analizată în abstract. Astfel, Autoritatea Națională de Integritate prin răspunsul nominalizat declară că prezența interesului personal nu poate fi analizat în abstract, iar la 29 aprilie 2021 era încă imposibil a stabili cu certitudine dacă începând cu 16 iulie 2020 prin acțiunea de dispunere a inițierii investigației Marcel Răducan a avut sau nu un interes personal.

La caz, procesul-verbal de refuz, contestat în prezenta cauză datează cu 23 aprilie 2021, adică cu 6 zile înainte ca aceeași instituție să recunoască că la momentul emiterii răspunsului din 29 aprilie 2021, este imposibil de stabilit cu certitudine dacă începând cu 16 iulie 2020 Marcel Răducan a avut sau nu un interes personal, prin acțiunea de dispunere a inițierii investigației.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 26 octombrie 2022, iar dispozitivul deciziei a fost notificat recurentei SRL „Diazchim”, prin intermediul poștei electronice, la data de 31 octombrie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d. 233, vol. II).

SRL „Diazchim”, reprezentat de avocatul Anatolie Dmitric a depus recurs împotriva deciziei din 26 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău la 10 noiembrie 2022 și 14 noiembrie 2022, (f.d.234-240, vol. II).

Decizia motivată din 26 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată prin intermediul poștei electronice, SRL „Diazchim” și avocatului Anatolie Dmitric, la data de 18 noiembrie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d. 241, vol. II).

La data de 23 noiembrie 2022 SRL „Diazchim” a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 26 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 1-8, vol. III).

Astfel, recursul depus de SRL „Diazchim” este în termen.

La data de 30 noiembrie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat copia recursului depus de SRL „Diazchim” în adresa Autorității Naționale de Integritate și terților, Marcel Răducan și Consiliul Concurenței cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.11 vol. III). Însă, deși Marcel Răducan și Consiliul Concurenței au recepționat recursul depus de SRL „Diazchim”, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d. 14, 24 vol. III), aceștia nu și-au exercitat dreptul procesual respectiv și nu au depus referințe.

Totodată, la data de 09 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Autoritatea Națională de Integritate a depus referință la recursul depus de SRL „Diazchim”, solicitând respingerea cererii de recurs (f.d. 15-20 vol. III).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul depus de

Societatea cu Răspundere Limitată „Diazchim”, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Conform art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului, au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul din alte motive, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi decizii de declarare ca fiind inadmisibilă a acțiunii depusă de SRL „Diazchim”, din următoarele considerente.

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Totodată, conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Iar, potrivit art. 194 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La rândul său, aplicabile litigiului sunt și prevederile art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, conform cărora pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La acest capitol, Completul de judecată reține și prevederile art. 219 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, potrivit cărora instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Pe parcursul examinării cauzei s-a stabilit că, la 25 martie 2021, SRL „Diazchim” a depus la Autoritatea Națională de Integritate plângere, prin care a solicitat investigarea acțiunilor lui Marcel Răducan, în calitatea sa de Președinte al Consiliului Concurenței (f. d. 1, dosar administrativ ANI).

Sesizarea respectivă a fost repartizată în mod aleatoriu inspectorului de integritate Rodion Rusnac, care în rezultatul verificării prealabile, la data de 23 aprilie 2021, a emis procesul-verbal de refuz al inițierii controlului nr. 260/22, prin care a refuzat inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese în privința lui Marcel Răducan, Președintele Consiliului Concurenței (f. d. 67-70, dosar administrativ, ANI).

Prin răspunsul inspectorului de integritate Rodion Rusnac nr. 04-22/2050 din 26 aprilie 2021, SRL „Diazchim” a fost informată că, nu au fost identificate elemente suspecte de integritate în privința lui Marcel Răducan, care ar contura o bănuială rezonabilă la etapa verificării prealabile.

Invocând ilegalitatea refuzului de examinare a sesizării, SRL „Diazchim” a înaintat în instanța de contencios administrativ acțiune împotriva Autorității Naționale de Integritate, terți Marcel Răducan și Consiliul Concurenței, prin care a solicitat anularea răspunsului nr. 04-22/2050 din 26 aprilie 2021, anularea procesului-verbal de refuz al inițierii controlului nr. 260/22 din 23 aprilie 2021 și obligarea Autorității Naționale de Integritate să emită un proces-verbal de inițiere a controlului pe faptele expuse în plângerea înaintată de SRL „Diazchim” la 25 martie 2020 cu privire la încălcarea regimului conflictului de interese admis de către Președintele Consiliului Concurenței, Marcel Răducan prin participarea la adoptare și semnarea dispoziției Plenului Consiliului Concurenței nr. 22 din 16 iulie 2020, a ordinelor seria CC nr. 00035 din 16 iulie 2020, seria CC nr. 000027 din 28 septembrie 2020 și a delegațiilor seria CC nr. 000135 din 16 iulie 2020 și seria CC nr. 0000127 din 28 septembrie 2020.

Fiind investită cu soluționarea cauzei în fond, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani prin hotărârea sa din 24 septembrie 2021, a admis integral acțiunea depusă de SRL „Diazchim”.

Curtea de Apel Chișinău judecând cauza în ordine de apel, a ajuns la concluzia admiterii apelurilor depuse de Autoritatea Națională de Integritate și de Consiliul Concurenței, casării hotărârii primei instanțe cu emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea depusă de SRL „Diazchim” a fost respinsă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, conchide că concluziile instanțelor de judecată ierarhic inferioare expuse în actele judecătorești adoptate sunt în contradicție cu materialele cauzei, iar normele de drept material și procedural au fost aplicate eronat.

În conformitate cu art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sânt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contencios administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Alin. (2) al art. 207 din Codul administrativ indică că, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

În sensul art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În conformitate cu art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art. 39 alin. (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Din interpretarea logico-juridică a normelor precitate rezultă că unul din elementele definitorii ale acțiunii în contencios administrativ, inclusiv a acțiunii în control normativ, este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative, or, acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

La acest aspect Colegiul notează că testului de admisibilitate a acțiunii în contencios administrativ urmează a fi supusă inclusiv și acțiunea de control normativ, inclusiv prin verificarea revendicării unui drept propriu vătămat și una din formele activității administrative, conform art. 12 și 206 alin. (1) lit. e) din Codul administrativ. Or, în esență, scopul acțiunii în control normativ constă în anularea unui act administrativ normativ, care prin acțiunea sa aduce atingere ilegală unui drept subiectiv concret recunoscut de lege unei anumite persoane.

Conform art. 206 alin. (1) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

În corespundere cu art. 36 alin. (1) al Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17.06.2016, actele de constatare menționate la art.34 alin.(1) și (2) pot fi contestate la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 de zile de la emitere, de către persoana supusă controlului, de către autorul sesizării sau de către persoanele menționate la art. 33 alin. (4) și (5), afectate nemijlocit de acesta. Conform art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132 din 07.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în redacția Legii nr. 130 din 07.10.2021, în vigoare din 29.10.2021, controlul averii și al intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj cu o altă persoană, verificarea se va extinde și asupra averii acestei persoane. Dacă există aparența că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, controlul se va extinde și asupra

acestor bunuri și persoane. Dacă subiectul declarații a indicat venituri și bunuri obținute din donații sau deține bunuri în comodat, controlul se va extinde și asupra donatorului și comodantului. Aceștia li se pot cere clarificări privind originea veniturilor utilizate pentru achiziția și întreținerea respectivelor bunuri. Pentru clarificarea acestor aspecte, inspectorul de integritate poate solicita informații relevante de la orice persoană fizică sau juridică.

Astfel, din normele precitate rezultă cert că scopul acțiunii în controlul normativ constă în anularea unui act administrativ normativ, care prin acțiunea sa aduce atingere ilegală unui drept subiectiv concret recunoscut de lege unei anumite persoane.

În această ordine de idei, instanța de recurs deduce că reclamantul prezentei acțiuni SRL „Diazchim” nu deține nici calitatea de participant al procedurii administrative cu drept de contestare a actului administrativ în sensul reglementărilor art. 36 alin. (1) al Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, neavând nici calitatea de persoană supusă controlului, autor al sesizării și nici de persoană menționată la art. 33 alin. (4) și (5).

Or, unul dintre elementele definitorii ale acțiunii în contencios administrativ este revendicarea unui drept propriu atribuit prin lege, vătămat prin una din formele activității administrative. Așadar, reclamantul care înaintează acțiune în contencios administrativ trebuie să urmărească și să justifice, pentru confirmarea parcurgerii testului de admisibilitate, deținerea dreptului acordat de lege pentru revendicarea unui drept subiectiv pretins încălcat, căruia i s-ar fi adus atingere prin activitatea administrativă sau prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal o cerere.

Contextual, pentru a fi admisibilă, o acțiune în contencios administrativ trebuie să fie fundamentată pe dreptul acordat de lege pentru a iniția revendicarea unui drept subiectiv vătămat, dar, în lipsa acestei condiții cheie - care rezultă din sensul art. 189 (2), art. 17 din Codul administrativ, acțiunea eșuează testul de admisibilitate conform art. 207 din Codul administrativ.

Sub acest aspect Completul de judecată relevă că prevederile art. 17 din Codul administrativ, se referă la orice drept subiectiv reglementat de normele dreptului material, altfel spus anume deținerea dreptului substanțial reglementează investirea cu statut juridic de participant al procedurii administrative cu toate drepturile ce rezultă din acesta.

Așadar din dispozițiile art. 207 alin. (2) lit. e) în coroborare cu art. 39 alin. (2), art. 17 și art. 189 alin. (1) și alin. (2) din Codul administrativ, se atestă că, sesizarea instanței de judecată de către orice persoană care în opinia sa revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, fie prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal o cerere, implică întrunirea obligatorie a condiției reglementării legale care deschide calea inițierii unei acțiuni în contestare.

La capitolul dat Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, raportând la caz cadrul legal precizat, constată că, SRL „Diazchim” la caz nu face parte din cercul persoanelor cărora cadrul legal analizat mai sus le acordă dreptul de a solicita anularea răspunsului Autorității Naționale de Integritate nr. 04-22/2050 din 26 aprilie 2021; anularea procesului - verbal de refuz al inițierii controlului nr. 260/22

din 23 aprilie 2021 emis de către inspectorul de integritate Rodion Rusnac; obligarea emiterea unui proces - verbal de inițiere a controlului pe faptele expuse în plângerea înaintată de SRL „Diazchim” la 25 martie 2021 cu privire la încălcarea regimului conflictului de interese admis de către președintele Consiliului Concurenței, Marcel Răducan prin participarea la adoptarea și semnarea dispoziției Plenului Consiliului Concurenței nr. 22 din 16 iulie 2020, a ordinelor Consiliului Concurenței seria CC nr. 00035 din 16 iulie 2020, seria CC nr. 000027 din 28 septembrie 2020 și a delegațiilor seria CC nr. 000135 din 16 iulie 2020 și seria CC nr. 0000127 din 28 septembrie 2020 nr. 165/08 din 01 aprilie 2022.

Or, conform reglementărilor art. 36 alin. (1) al Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, la caz - persoana supusă controlului este – Răducan Marcel; autorul sesizării este SRL „Diazchim”, iar prevederile art.33 alin. (4) și (5) al legii precitate, la fel nu acordă dreptul SRL „Diazchim” la contestarea actului administrativ individual defavorabil în instanța de judecată.

Raportând la caz, dispozițiile legale enunțate, instanța de recurs conchide că din susținerile formulate de SRL „Diazchim” în acțiunea înaintată în judecată, nu se desprinde niciun argument fondat prin care s-ar motiva și sau justifica explicit în plan material și/sau procesual care sunt în concret drepturile vătămate ale acesteia prin actul administrativ contestat sau căreia i se aduce atingere prin activitatea administrativă.

În acest sens este relevantă și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că pentru ca un reclamant să se poată declara victimă, acesta trebuie să prezinte dovezi plauzibile și convingătoare ale probabilității survenirii unei încălcări, la care ar fi supus personal, fiind insuficiente niște simple bănuieli sau conjuncturi [Senator Lines GmbH împotriva a cincisprezece state membre ale Uniunii Europene (cererea nr. 45572/00)]. Curtea a subliniat că în Convenție nu este prevăzută posibilitatea de a o *actio popularis* în scopul interpretării drepturilor recunoscute în Convenție; aceasta nu autorizează nici persoanele particulare să se plângă în legătură cu o dispoziție de drept intern doar pentru că aceștia consideră, fără să fi suportat în mod direct efectele, că dispoziția respectivă încalcă Convenția (Aksu împotriva Turciei, Burden împotriva Regatului Unit).

Respectiv, conjunctura descrisă mai sus interzice apriori înaintarea în contencios administrativ a acțiunilor populare *actio popularis*, or, sub sancțiunea declarării acțiunii inadmisibile, în cadrul acțiunii în control normativ reclamantul trebuie să revendice un drept subiectiv al său vătămat prin activitate administrativă.

Pentru motivele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de SRL „Diazchim”, din alte motive, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o decizie nouă, prin care acțiunea în contencios administrativ depusă de SRL „Diaschim” se declara inadmisibilă.

Conform art. 207 alin. (2) lit. e), art. 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Diazchim”.

Se casează integral decizia din 26 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 24 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Diazchim” împotriva Autorității Naționale de Integritate, terț Marcel Răducan și Consiliul Concurenței cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ, și se emite o decizie nouă, prin care:

Se declară inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Diazchim” împotriva Autorității Naționale de Integritate, terț Marcel Răducan și Consiliul Concurenței cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi